

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ТА РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Матеріали VIII Всеукраїнської наукової електронної конференції з міжнародною участю з нагоди 95-річчя Національного університету фізичного виховання і спорту України

(м. Київ, 14 травня 2025 р., Україна)

Київ 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ**

**Актуальні проблеми
психолого-педагогічного супроводу та
розвитку суб'єктів спортивної діяльності**

**МАТЕРІАЛИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
ЕЛЕКТРОННОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(м. Київ, 14 травня 2025 р., Україна)**

КИЇВ – 2025

УДК 796.01+378:159.9

ББК 74.00я88

Друкується згідно з рішенням Вченої ради Національного університету
фізичного виховання і спорту України
наказ № 161 - заг. від 16.04.2025р.

Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності: Матеріали VIII Всеукраїнської наукової електронної конференції з міжнародною участю з нагоди 95-річчя Національного університету фізичного виховання і спорту України (м. Київ, 14 травня 2025 р.) / Відповід. ред.: Т. М. Булгакова. – Київ, 2025. – 122с.

Збірник містить тези учасників VIII Всеукраїнської наукової електронної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності» з нагоди 95-річчя Національного університету фізичного виховання і спорту України (14 травня 2025 р.). Матеріали розкривають результати досліджень студентів-початківців та науковців у сфері психології, педагогіки, фізичного виховання і спорту. В тезах висвітлюються такі напрями: актуальні напрями психологічного забезпечення та супроводу в фізичному вихованні і спорті, педагогічні аспекти підготовки та розвитку суб'єктів спортивної діяльності, рухова активність, психолого-педагогічні аспекти формування здорового способу життя, проблеми дистанційного навчання та розвиток фізичної культури в умовах воєнного стану.

Матеріали збірника призначено для здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, молодих вчених, науковців і практиків, які цікавляться проблематикою психолого-педагогічного супроводу суб'єктів спортивної діяльності.

Редакційна колегія:

Булгакова Т. М., к.пед.наук, доцент, завідувач кафедри психології і педагогіки НУФВСУ
Петровська Т. В., к. пед. наук, професор кафедри психології і педагогіки НУФВСУ
Воронова В. І., к. пед. наук, професор кафедри психології і педагогіки НУФВСУ
Гринь О. Р., к. пед. наук, професор кафедри психології і педагогіки НУФВСУ
Толкунова І. В., к. пед. наук, професор кафедри психології і педагогіки НУФВСУ
Фольварочний І. В., доктор пед. наук, доцент кафедри психології і педагогіки НУФВСУ
Терещенко Л. А., к.психол.наук, доцент кафедри психології і педагогіки НУФВСУ, науковий співробітник лабораторії психології навчання імені І.О.Синиці Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України.

Матеріали надруковані в авторській редакції. За зміст матеріалів і достовірність наведених даних несуть відповідальність автори публікації та їх наукові керівники.

ЗМІСТ

I. АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СУПРОВОДУ В ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ І СПОРТІ

Angela Polevaia-Secareanu, Wojciech J. Cynarski, Georgiy Korobeynikov, Markus Raab, Rashid Matkarimov, Fikrat Kerimov, Lesia Korobeinikova USING MARTIAL ARTS TO IMPROVE COGNITIVE FUNCTIONS IN CHILDREN WITH AUTISM.....	9
Бойко Юліан, Митько Артур, Нагорна Вікторія ЕФЕКТИВНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ ЗМАГАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ЮНИХ СЛУЖБОВИЦЬ.....	10
Булгакова Тетяна, Задніпрянець Богдан ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУТБОЛІСТІВ З РІЗНИМИ ІГРОВИМИ АМПЛУА (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ).....	11
Велько Катерина, Ковальчук Вікторія ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ ФУТБОЛІСТІВ В КОМАНДАХ U-13, U-14 В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	12
Візнюк Інесса, Долинна Анна, Долинний Сергій ФОРМУВАННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ І СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТИ.....	14
Воронова Валентина, Мурзова Ілона ЗГУРТОВАНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ В КОМАНДНИХ ВИДАХ СПОРТУ (ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ).....	16
Ганага Ольга, Петровська Тетяна ПСИХОГРАМА КОГНІТИВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК КІБЕРСПОРТСМЕНІВ, ЩО СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ У ДИСЦИПЛІНІ COUNTER-STRIKE: GLOBAL OFFENSIVE (CS:GO).....	18
Гринь Олександр, Ляшенко Олена ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЯ ЯК ВИДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ В ПРОЦЕСІ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....	20
Дзюба Вероніка ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ МОТИВАЦІЇ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ У СПОРТСМЕНІВ-ЮНІОРІВ.....	22
Кириленко Таїса ДУХОВНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ В СПОРТІ.....	23
Кравчук Владислав, Толкунова Інна ПСИХОЛОГІЧНА МОТИВАЦІЯ ЯК РЕСУРС УСПІШНОСТІ У СПОРТИВНИХ ТАНЦЯХ.....	24
Лебедик Леся ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ.....	26
Максимов Станіслав, Воронова Валентина РОЛЬ СТИЛЮ БАТЬКІВСЬКОГО СТАВЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ МОТИВАЦІЇ ДИТИНИ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТИВНОЮ АКРОБАТИКОЮ.....	28

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ ЗМАГАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ЮНИХ СНУКЕРИСТІВ

Бойко Юліан, Митько Артур, Нагорна Вікторія

Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ, Україна

Актуальність дослідження. Снукер, як вид спорту, що поєднує інтелектуальні та психомоторні компоненти, висуває високі вимоги до психологічної підготовки спортсменів, зокрема до їхньої концентрації, стресостійкості та емоційної регуляції [1, 4]. Для юних снукеристів, які перебувають на етапі підготовки до вищої спортивної майстерності, психологічна підготовка є критично важливою через інтенсивний змагальний тиск і необхідність тривалого збереження уваги [2]. Недостатня увага до психологічних аспектів у тренувальних програмах обмежує ефективність підготовки та змагальні результати [3]. Новизна дослідження полягає в аналізі впливу методів аутогенного тренування та візуалізації на психологічну стійкість юних снукеристів, а також у розробці рекомендацій для їх інтеграції в тренувальний процес.

Мета дослідження – оцінити ефективність методів психологічної підготовки (аутогенного тренування та візуалізації) у підвищенні стресостійкості та концентрації юних снукеристів для оптимізації їхньої змагальної діяльності.

Методи та організація дослідження. Дослідження проводилося впродовж 2023–2024 років на базі ДЮСШ «Юний динамівець» (м. Київ) за участю 15 юних снукеристів віком 14–16 років (12 хлопців, 3 дівчини) з досвідом тренувань не менше 3 років. Використано комплекс методів: теоретичний аналіз наукової літератури для систематизації сучасних підходів до психологічної підготовки [1–4]; педагогічне спостереження для оцінки поведінки та техніки спортсменів під час тренувань; анкетування 20 тренерів для визначення стану психологічної підготовки в тренувальному процесі; аналіз відеозаписів тренувань за допомогою програмного забезпечення Hudl для оцінки технічних і психологічних показників. Застосовано методи математичної статистики (коефіцієнт кореляції Пірсона, t-критерій Стьюдента) для обробки даних. Експериментальна програма включала 6-тижневий курс аутогенного тренування (формули самонавіювання, наприклад, «Мої рухи точні та впевнені») та візуалізації успішних ударів. Дослідження проводилося з дотриманням етичних стандартів Гельсінської декларації, учасники надали письмову згоду.

Результати дослідження. Впровадження аутогенного тренування сприяло зниженню рівня стресу на 18% ($p < 0.05$), що підтверджується зменшенням кількості нервових рухів перед ударами за даними відеозаписів. Візуалізація підвищила суб'єктивну впевненість спортсменів на 15% ($p < 0.05$), що корелювало зі зниженням кількості промахів у складних позиціях ($r = -0.65$, $p < 0.05$). Середній рівень стресостійкості зріс із 2.8 ± 0.7 до 3.4 ± 0.6 балів за 5-бальною шкалою ($t = 3.12$, $p < 0.05$). Результати представлено у вигляді діаграми (Рис. 1).

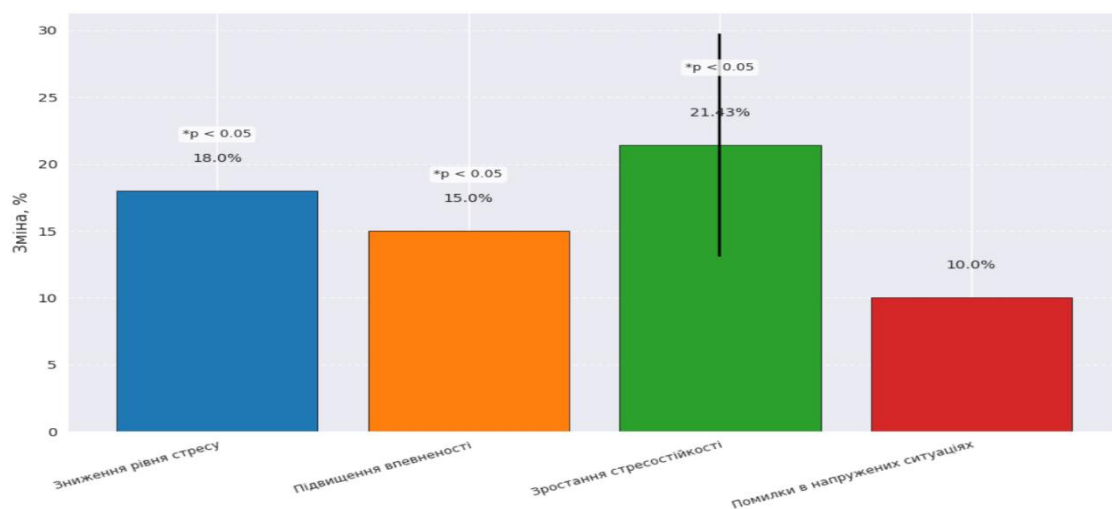

Рисунок 1 – Показники ефективності психологічної підготовки снукеристів (%)

Анкетування тренерів виявило, що 85% респондентів відзначають недостатню інтеграцію психологічної підготовки в тренувальний процес, а 60% вказали на брак знань про методи саморегуляції. Педагогічне спостереження показало, що спортсмени, які використовували ритуали перед ударом, демонстрували на 10% менше помилок у напружених ситуаціях.

Висновки. Застосування аутогенного тренування та візуалізації в тренувальному процесі юних снукеристів сприяє значному підвищенню стресостійкості, концентрації та впевненості, що позитивно впливає на змагальну ефективність. Для оптимального використання цих методів необхідна розробка індивідуалізованих програм психологічного супроводу та підвищення кваліфікації тренерів у сфері спортивної психології. Отримані результати мають практичне значення для спортивних шкіл, спрямованих на підготовку молодих снукеристів до високих змагальних досягнень.

1. Hendon B. Snooker psychology: mastering the mental game. London: Bloomsbury Sport; 2023. 176 p.
2. Jones T. The role of visualization in snooker performance. Journal of Sports Psychology. 2021;43(2):123-30.
3. Morrison J, Poulton E. Psychological skills for snooker players. New York: Routledge; 2021. 210 p.
4. Thompson L. Stress management for elite snooker players. International Journal of Sport and Exercise Psychology. 2023;21(3):245-60.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУТБОЛІСТІВ З РІЗНИМИ ІГРОВИМИ АМПЛУА (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ)

Булгакова Тетяна, Задніпрянець Богдан

Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ, Україна

Актуальність дослідження. Футбол – один з найпопулярніших, найконкурентніших командних видів спорту, де успіх на полі виходить за рамки фізичних можливостей. Кожне ігрове амплуа (воротар, захисник, півзахисник, нападник) передбачає специфічні функції, що зумовлюють відмінності у когнітивних процесах, емоційній регуляції, мотивації та особистісних рисах. Усвідомлення цих особливостей важливе для індивідуалізації тренувального процесу й оптимізації командної взаємодії і саме **психологічна компетентність** стає критичним фактором, що відрізняє спортсменів.

Мета дослідження. Теоретично узагальнити та систематизувати психологічні особливості футболістів, які мають різні ігрові амплуа, на основі аналізу наукових джерел.

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз та класифікацію ключових психологічних вимог до кожного ігрового амплуа (воротар, захисник, півзахисник, нападник).
2. Виокремити домінуючі когнітивні, емоційно-вольові та особистісні характеристики, властиві гравцям кожної позиції.
3. Визначити практичну значущість отриманих узагальнень для процесу психологічної підготовки та управління командою.

Методи та організація дослідження. Методологічну основу становить аналіз і узагальнення науково-методичної літератури з психології спорту, футбольної педагогіки та спортивної психодіагностики. Використано методи порівняльного аналізу та систематизації для виокремлення психологічних характеристик, властивих гравцям різних амплуа.

Результати дослідження.

- **Воротарі** відзначаються високим рівнем стресостійкості, концентрації уваги та здатністю швидко приймати рішення в умовах дефіциту часу, його помилка найчастіше призводить до гола, що вимагає миттєвого відновлення психологічної рівноваги.